

V Bruselu dne 5.6.2019
COM(2019) 540 final

SDĚLENÍ KOMISE

Aktualizovaná zpráva o posíleném dohledu – Řecko, červen 2019

{SWD(2019) 540 final}

SOUVISLOSTI

Ekonomický vývoj a hospodářská politika Řecka se sledují v rámci evropského semestru pro koordinaci hospodářských politik a rámce posíleného dohledu podle nařízení (EU) č. 472/2013⁽¹⁾. Aktivací posíleného dohledu nad Řeckem⁽²⁾ se potvrzuje, že ve střednědobém horizontu musí země pokračovat v opatřeních k řešení příčin či možných příčin hospodářských a finančních obtíží a současně s tím provádět strukturální reformy na podporu silného a udržitelného hospodářského růstu.

Posílený dohled poskytuje komplexní rámec pro sledování hospodářského vývoje a provádění politik potřebných k zajištění udržitelného ekonomického oživení. Zahrnuje pravidelné posuzování nejnovějšího vývoje ekonomické a finanční situace Řecka, jakož i sledování podmínek veřejného financování a aktualizaci analýzy udržitelnosti dluhu. Dále posílený dohled tvoří základ pro posuzování plnění obecného závazku Řecka vůči Euroskupině z 22. června 2018, a sice pokračovat v reformách přijatých v kontextu ekonomického ozdravného programu v rámci Evropského mechanismu stability (ESM) a dokončit je a zároveň zajistit, aby cíle důležitých reforem přijatých v rámci programů finanční stability byly naplněny. Svůj závazek Řecko opětovně potvrdilo v prohlášení Euroskupiny z 5. dubna 2019⁽³⁾. V tomto kontextu je posílený dohled základem pro sledování plnění specifických závazků k dokončení strukturálních reforem započatých v rámci programu v následujících šesti klíčových oblastech, jejichž dokončení bylo dohodnuto v různých termínech nejpozději do poloviny roku 2022: i) fiskální a fiskálně-strukturální politiky, ii) sociální zabezpečení, iii) finanční stabilita, iv) trh práce a výrobní trh, v) privatizace a vi) veřejná správa⁽⁴⁾. Patnáct specifických závazků má být splněno do poloviny roku 2019. Jejich plnění se věnuje tato zpráva.

Toto je třetí zpráva o posíleném dohledu nad Řeckem. Vychází spolu s hodnocením programu stability Řecka a doporučením Komise k doporučením adresovaným Řecku v rámci evropského semestru. Vychází ze závěrů mise, kterou v Aténách ve dnech 6. až 8. května 2019 podnikla Komise společně s ECB⁽⁵⁾. Účast MMF se odehrávala v kontextu jeho cyklu dohledu podle článku IV na rok 2019, zatímco ESM se účastnil v rámci svého systému včasného varování a v souladu s memorandem o porozumění o pracovních vztazích mezi Komisí a ESM ze dne 27. dubna 2018.

Euroskupina se na zasedání dne 22. června 2018 shodla na tom, že balíček opatření ke snížení dluhového břemene Řecka by měl obsahovat pobídky, které povedou k rozhodnému a průběžnému provádění reformních opatření dohodnutých v rámci programu. Za tím účelem bude provádění některých z dohodnutých dluhových opatření v půlročních intervalech až do poloviny roku 2022 podmíněno plněním závazku Řecka pokračovat v reformách a dokončit je a pozitivními zprávami v rámci posíleného dohledu. První tranše politicky podmíněných dluhových opatření byla uvolněna po schůzce Euroskupiny dne 5. dubna 2019 s ohledem na posouzení plnění závazků Řecka ke konci roku 2018, jehož výsledky byly uvedeny v aktualizované zprávě o posíleném dohledu, již Komise přijala dne 3. dubna 2019⁽⁶⁾.

HOSPODÁŘSKÝ VÝHLED

Předpokládá se, že hospodářské oživení Řecka bude v roce 2019 pokračovat. Po roční míře růstu 1,9 % v roce 2018 se růst reálného HDP v letech 2019 a 2020 předpokládá na úrovni 2,2 %, stimulovaný převážně domácí poptávkou. K oživení trvale přispívá soukromá spotřeba, jejíž vývoj má být podle předpokladů i v roce 2019 příznivý. Veřejná spotřeba by letos podle rozpočtových plánů mohla podpořit růst, ovšem dosavadní

⁽¹⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 472/2013 ze dne 21. května 2013 o posílení hospodářského a rozpočtového dohledu nad členskými státy eurozóny, jejichž finanční stabilita je postížena či ohrožena závažnými obtížemi (Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s. 1).

⁽²⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2018/1192 ze dne 11. července 2018 o aktivaci posíleného dohledu pro Řecko (Úř. věst. L 211, 22.8.2018, s. 1) a prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2019/338 ze dne 20. února 2019 o prodloužení posíleného dohledu pro Řecko.

⁽³⁾ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2019/04/05/eurogroup-statement-on-greece-of-5-april-2019/>

⁽⁴⁾ https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf

⁽⁵⁾ Pracovníci ECB se kontrolní misi účastnili v souladu s pravomocemi ECB, tzn. že poskytovali svoje odborné znalosti v oblasti politik finančního sektoru a otázek zásadního makroekonomického významu, jako jsou hlavní fiskální cíle a potřeby udržitelnosti a financování. Kontrolní misi předcházela ve dnech 1. až 4. dubna technická mise.

⁽⁶⁾ Vzhledem k tomu, že polovina splátek navýšené úrokové marže za loňský rok a splátky za letošní rok v plné výši splňovaly podmínky pro zrušení, dosáhla politicky podmíněná dluhová opatření výjimečně výše 970 milionů EUR. <https://www.esm.europa.eu/press-releases/efsf-approves-reimbursement-and-reduction-step-interest-margin-greece>

nevyčerpání rozpočtu poukazuje na riziko zhoršení. Totéž platí pro veřejné investice, zatímco růst investic do bydlení naznačuje, že trh s bydlením se navzdory stále se zmenšující nabídce bankovních úvěrů v tomto tržním segmentu vrací k normálu. Čilá vývozní aktivita byla v roce 2018 jedním z hlavních motorů růstu, ale vzhledem ke zpomalení vnějšího prostředí se očekává, že v roce 2019 zmírní. Přesto se u vývozu zboží a služeb předpovídá růst, a to v reálném vyjádření o téměř 5 % v roce 2019 a téměř 4 % v roce 2020.

Trh práce se dále zlepšuje, ačkoliv pokles nezaměstnanosti se v říjnu 2018 zastavil na 18,6 %, kolem kterých se držel až do února 2019. Zaměstnanost v únoru vykazovala stále ještě meziroční růst ve výši 2,4 %, byť to odráží spíše dřívější nárůst zaměstnanosti než nedávná zlepšení. Plánuje se detailně sledovat, jaké dopady bude mít na tempo oživení trhu práce nedávné zvýšení minimální mzdy a zákaz subminimální mzdy. Inflace by měla po celý rok 2019 zůstat v útlumu, růst se očekává až po zmírnění produkční mezery v roce 2020.

V krátkodobém a střednědobém výhledu dominují rizika nepříznivého vývoje. Prognóza je silně závislá na metodických předpokladech ohledně úplného plnění rozpočtových stropů na investice a běžné výdaje. Dalším rizikem pro oživení domácí poptávky a zejména investic by mohly být slabiny v bankovním sektoru a růst mzdových nákladů. Oživení může být pomalejší, pokud se vnější prostředí zhorší více, než se čeká, nebo se v Řecku projeví výrazněji.

FISKÁLNÍ POLITIKA A VÝHLED

Dohodnutý cíl primárního přebytku ve výši 3,5 % HDP v roce 2018 Řecko překonalo, do značné míry vlivem i nadále nedostatečného plnění výdajových stropů, zejména na veřejné investice. Celkové saldo veřejných financí zaznamenalo třetí rok v řadě přebytek (1,1 % HDP) a primární přebytek sledovaný v rámci posíleného dohledu ve výši 4,3 % HDP výrazně přesáhl původní cílovou hodnotu. Primární přebytek mohl být ještě vyšší, ale díky vznikajícímu fiskálnímu prostoru mohly úřady vypořádat neočekávané závazky, jež vyplynuly z rozhodnutí soudu, a na konci roku 2018 vyplatit testované sociální dávky domácnostem. Nedočerpání výdajových prostředků pramení převážně z toho, že rozpočtové stropy jsou nastaveny nad skutečnou koupěschopnost rozpočtových jednotek, a zdůrazňuje skutečnost, že je potřeba řádně posoudit stav velkých výdajových projektů a provést realistický odhad nákladů spojených s novými politikami. Stejně problémy se v předchozích letech vyskytly už několikrát. Evropské orgány podporují orgány Řecka, aby věnovaly pozornost důvodům, jež systematické nedočerpání výdajových prostředků způsobují, a mohly tak zlepšit rozpočtovou praxi a v plné míře využívat prostředky z EU i vnitrostátních zdrojů na veřejné investice, a tedy k podpoře růstu.

Prognóza Komise z jara 2019 zveřejněná předtím, než byla dne 15. května 2019 přijata nová fiskální opatření, uváděla, že primární přebytek v roce 2019 dosáhne 3,6 % HDP, což je výrazně nižší hodnota (o 0,5 % HDP), než jakou ve svém programu stability uváděly řecké orgány. Rozdíl mezi oběma prognózami je dán zejména tím, že řecké orgány vycházejí z příznivějšího makroekonomického scénáře, a způsobem, jakým rozdělují prostředky na veřejné investice mezi vládní a nevládní subjekty. Konkrétně jde o přerozdělení částí výdajů původně vyčleněných na investice a jejich přidělení na granty státním podnikům, aniž příjemci tyto granty použili na dodatečné výdaje. Tato účetní operace zlepšuje saldo v prognóze řeckých orgánů (0,3 % HDP v roce 2019 a 0,2 % HDP v roce 2020). Jelikož nejsou známy odpovídající informace o povaze konkrétních příjemců těchto dodatečných grantů, není přerozdělení výdajových prostředků v prognózách evropských orgánů zohledněno. Fiskální prognózy evropských orgánů naopak počítají s úplným plněním cílů v souladu s běžnou praxí.

Ve svém programu stability oznámily řecké orgány, že nemají v úmyslu zavést předjednaný balíček o slevě na dani z příjmu, který měl vstoupit v platnost v lednu 2020. To znamená, že země nebude pokračovat v opatřeních rozšiřujících daňovou základnu a vytvářejících fiskální prostor odpovídající 1 % HDP, jenž měl být použit na průrustové reformy daňového systému.

Dne 15. května 2019, tedy po předložení programu stability, přijaly řecké orgány balíček trvalých fiskálních opatření, jejichž fiskální náklady v roce 2019 a později odhadují evropské orgány na více než 1 % HDP. Opatření zahrnují nový systém splátek dlužných daní a příspěvků do fondů sociálního zabezpečení a dluhu obcí, snížení vybraných sazeb DPH, zavedení 13. důchodu a zrušení dřívější reformy pozůstalostního důchodu. Z prognóz evropských orgánů vyplývá, že přijetí fiskálních opatření dne 15. května 2019 představuje riziko pro dohodnutý primární přebytek ve výši 3,5 % HDP v roce 2019 a později. Rozsah bude záviset na míře

zavádění nových systémů splátek a jejich dopadu na ty stávající. Kromě toho, a jak je uvedeno v posouzení programu stability Řecka, vzbuzují opatření také obavy ohledně splnění střednědobého rozpočtového cíle ve strukturálním vyjádření v roce 2020. Na podzim 2019 bude provedeno nové posouzení splnění požadavků preventivní složky Paktu o stabilitě a růstu, včetně přezkumu příslušné referenční úrovně čistého růstu výdajů v roce 2020.

Kvalita fiskálních opatření ze dne 15. května 2019 je důležitá, neboť snahou je, aby byly veřejné finance více prorůstové a aby sociální výdaje směřovaly více k sociálním skupinám, které jsou nejvíce ohrožené chudobou. Například doba trvání nových systémů splátek je příliš dlouhá (120 měsíčních výplat) a jejich součástí jsou jen omezená ustanovení o posouzení schopnosti dávky vyplácet. Připomínáme, že klíčovou reformou schválenou v roce 2013 byly všechny předchozí režimy splátek nahrazeny jediným „základním“ režimem dostupným na základě přísných kritérií způsobilosti. Nižší sazby DPH na potraviny, restaurace a stravovací služby, elektřinu a plyn jsou v rozporu s důležitým opatřením přijatým v červenci 2015 a navíc zachovávají velmi vysokou 24% základní sazbu a ještě zvětšují výpadek příjmů z DPH, který je už nyní druhý nejvyšší v EU. Zavedením 13. důchodu a uvolněním kritérií způsobilosti pro pozůstalostní důchod se dále částečně mění opatření z let 2012 a 2016. V důsledku těchto reforem vzrostou veřejné výdaje na důchody, které jsou už tak v poměru k HDP nejvyšší v EU a jdou proti opatřením schváleným v rámci rozpočtu na rok 2019, jež směřují větší část sociálních dávek na mladé lidi a lidi v produktivním věku, kteří čelí mnohem většímu riziku chudoby. Celkově se přijatá opatření v oblasti důchodů a DPH zaměřují na spotřebu a absorbují značnou část fiskálního prostoru vyčleněného k prorůstovému snížení sazeb zdanění práce a daně z příjmu právnických osob, s nímž počítala legislativa schválená v roce 2017.

Řecké orgány oznámily, že mají v úmyslu přijmout na podzim tohoto roku soubor dalších expanzivních fiskálních opatření na rok 2020. Patří k nim snížení daňových sazeb a zavedení řady osvobození od daně a daňových výdajů či podpory. Orgány poskytly pouze částečný odhad fiskálních dopadů, jež tato opatření budou mít, v celkové výši 1,2 miliardy EUR, neboli 0,6 % HDP. Prozatím je toto oznámení jen prohlášením o záměru ohledně politik v budoucnu, a kvalitu opatření a jejich dopad na plnění fiskálních cílů proto bude možné posoudit, pouze pokud budou skutečně předloženy podrobné návrhy.

Řecké orgány rovněž oznámily, že mají v úmyslu přezkoumat dohodu, kterou uzavřely s evropskými partnery v červnu 2018 ohledně cílového ročního primárního přebytku až do roku 2022 ve výši 3,5 % HDP. V této souvislosti řecké orgány zvažují převést část hotovostních rezerv vytvořených díky nadměrné výkonnosti v období 2016–2018 na úschovný účet. Jakýkoliv návrh, jímž by se změnila dohoda uzavřená s evropskými partnery v červnu 2018, bude nutné projednat v Euroskupině v rámci aktualizace analýzy udržitelnosti dluhu.

Veřejné finance Řecka stále čelí značnému fiskálnímu riziku pramenícímu z probíhajících soudních řízení a možného rozšíření výjimek z jednotných mzdových tabulek. Od zveřejnění druhé zprávy o posíleném dohledu nejsou ve věci jednání o penzích k dispozici žádné nové informace a rozhodnutí státní rady o tom, že škrty v sezónních prémiech jsou v souladu s ústavou, zatím nebylo zveřejněno. Rizika ohrožující integritu jednotných mzdových nákladů se kromě toho již začala naplňovat a jsou i nadále důvodem k obavám. Plynou především z rozhodnutí z října 2018 udělit určitým pracovníkům ministerstva financí výjimku z jednotných mzdových tabulek, která se mezitím rozšířila i na další státní subjekty. Ačkoliv náklady vzniklé tímto opatřením jsou relativně omezené, stoupá pravděpodobnost, že je jiné skupiny státních zaměstnanců právně napadnou a/nebo dojde k dalšímu diskrečnímu rozšiřování výjimek. Zavedení jednotných mzdových tabulek přitom bylo jednou z klíčových reforem zavedených v rámci programů finanční pomoci. Jestliže rozhodnutí soudů klíčové prvky reforem dohodnutých v rámci těchto programů zvrátí, bude třeba fiskální dopady, které se takovými rozhodnutími opět vrátí, řešit především opatřeními v téže oblasti politiky.

FISKÁLNÍ STRUKTURÁLNÍ POLITIKY

Řecko sice pokročilo v reformě rámce pro oceňování daně z nemovitosti ENFIA, ale přípravy na úpravu hodnoty nemovitostí v polovině roku 2019 ještě nebyly dokončeny. V provozních, IT a právních aspektech oceňování se značně pokročilo a bylo dohodnuto, že nové celostátní ocenění nemovitostí odhadci v polovině roku 2019 (což byl jeden ze specifických závazků) není potřeba. Zároveň je stále ještě třeba dokončit částečnou úpravu hodnoty nemovitostí pro daňové účely na rok 2019, na níž řecké orgány pracují a jež představuje

mezistupeň na cestě k úplnému sladění hodnoty nemovitostí pro účely daně podle zóny s tržními cenami, a to do roku 2020.

Další menší reformy daňové politiky úspěšně pokračují. S pomocí technické podpory probíhá přezkum systému kolkovného a možné osobní odpovědnosti manažerů společností za daňové trestné činy.

Nábor zaměstnanců do Nezávislého úřadu pro veřejné příjmy (IAPR) je stále pomalý. V prvním čtvrtletí roku 2019 byl zaznamenán jen minimální nárůst. Pokud bude nábor zaměstnanců pokračovat tímto tempem, hrozí, že specifický závazek do konce roku 2019 nebude splněn. Kromě toho bylo letos již dříve přijato několik doplňkových opatření, jež měla kapacitu úřadu posílit, a na příští měsíce jsou plánována návazná opatření, související zejména s reformou lidských zdrojů, implementací strategického plánu a informačními technologiemi.

Výsledky plnění dalších závazků a prvků reforem jsou smíšené. V oblasti cel je trvale zaznamenáván pokrok v realizaci strategie boje proti převaděčství a akčního plánu týkajícího se palivových nádrží. Propagace elektronických plateb pokračuje dobře, ovšem plánovaný rejstřík aktiv dosud nebyl dokončen. V neposlední řadě pak nedávná změna zákona může vést ke vzájemnému překrývání odpovědnosti generálního sekretariátu pro systémy IT a úřadu IAPR, a je proto nezbytné dohodnout rámec spolupráce.

Výsledky klíčových ukazatelů výkonnosti sestavených IAPR za první čtvrtletí roku 2019 budí smíšený dojem. Výběr daní byl slabší, než se plánovalo, ale ve většině ostatních oblastí včetně výběru po auditu byly klíčové ukazatele výkonnosti splněny. Společné středisko pro výběr dlužných částek odvodů na sociální pojištění (KEAO) své cíle, jež jsou ambicióznější než na předchozí rok, i nadále plní, ačkoliv v dubnu 2019 bylo inkaso dluhu meziročně nižší. Úřad IAPR a středisko KEAO pracují na prohloubení vzájemné spolupráce v mezích pevně daného rámce. V této souvislosti by měla být co nejdříve přijata odpovídající legislativa, která by středisku KEAO umožnila aplikovat systém klasifikace osob a subjektů, jejichž dluh se považuje za nevymahatelný, používaný úřadem IAPR.

Byly zavedeny nové systémy splátek dlužných daní a příspěvků na sociální zabezpečení a dluhů obcí s až 120 měsíčními splátkami. Tím se mění klíčová reforma z roku 2013, již byly předchozí režimy splátek nahrazeny jediným „základním“ režimem dostupným na základě přísných kritérií způsobilosti, a to tak, že se vrací problémy, které způsobovala koncepce předchozích režimů. Zatímco vymáhání dlužných odvodů na sociální pojištění se zaměřuje na osoby samostatně výdělečně činné a propojuje nároky s příspěvkem, čímž je cílenější, nový způsob vymáhání dlužných daní nezahrnuje žádnou konkrétní hierarchii způsobilosti ani předběžné posouzení životaschopnosti. Vzhledem k dosavadním zkušenostem se lze domnívat, že oznámení nových systémů splátek mohlo přispět k slabšímu výběru a může ohrozit platební disciplínu.

Vypořádávání nedoplatků je i nadále neuspokojivé. Řecké orgány se zavázaly, že do poloviny roku 2019 vypořádají naakumulované nedoplatky, budou (průběžně) bránit kumulaci nových nedoplatků a dokončí realizaci reforem doporučených řeckým účetním dvorem. Přestože objem naakumulovaných nedoplatků od ukončení programu klesl, je tempo poklesu výrazně pomalejší a v některých odvětvích nové nedoplatky stále vznikají. Ke konci března 2019 činil objem čistých nedoplatků 1,4 miliardy EUR, což je sice o 0,3 miliardy EUR méně než ke konci programu (srpen 2018), ale na stejné úrovni jako ke konci prosince 2018. Z celkové částky 7 miliard EUR, která byla po dobu trvání programu na vypořádání nedoplatků uvolněna, byla ke konci dubna 2019 stále nevyužita 0,1 miliardy EUR.

Řecké orgány v současnosti na základě systémových doporučení řeckého účetního dvora provádějí strukturální opatření, jež mají nedostatky ve správě nedoplatků odstranit. Za tím účelem úřady pokročily v realizaci dvou akčních plánů týkajících se úkolů nejvyššího kontrolního úřadu a úřadu IAPR. Celkové provedení reforem na základě těchto dvou akčních plánů posoudí řecký účetní dvůr v polovině roku 2019 v rámci jejich následného auditu.

Ve věci zrušení auditů *ex ante*, které prováděl řecký účetní dvůr v subjektech mimo ústřední vládní instituce, byl dohodnut další postup. Řecké orgány změnily příslušnou legislativu tak, aby již auditům *ex ante* nepodléhaly nemocnice a úřad sociálního zabezpečení, s tím že u zbývajících mimorozpočtových prostředků a obcí budou s ohledem na kapacitu zrušeny na konci července 2019. Orgány se zavázaly, že podniknou několik dalších konkrétních kroků, aby zajistily, že zrušení auditů *ex ante*, kterým se Řecko přiblíží mezinárodní praxi,

proběhne hladce. Bude potřeba, aby se řecké orgány držely plánu na úplné vypořádání nedoplatků a podnikly doplňková opatření zaměřená na strukturální zdroje nedoplatků.

Pokud jde o další reformy správy veřejných financí, řecké orgány pokračují ve zřízení jediného účtu státní pokladny v Řecké centrální bance a jednotné účtové osnovy. U jediného účtu státní pokladny došlo v prvních měsících roku 2019 k určitému pokroku, nicméně ty nejdůležitější kroky zatím podniknuty nebyly. Významným mezikrokem bylo spuštění jednotné účtové osnovy pro státní rozpočet na rok 2019 a v tomto směru budou muset orgány ještě pokračovat, aby byla jednotná účetní osnova plně implementována do roku 2023.

SOCIÁLNÍ PÉČE

Nedávno byla schválena legislativa, kterou se ruší důležité prvky důchodových reforem z let 2012 a 2016 a navyšují výdaje na důchody vyjádřené podílem na DPH. V květnu 2019 orgány odvolaly reformu pozůstalostního důchodu z roku 2016, která modernizovala důchodové nároky a sladila je s běžnou praxí v jiných členských státech, uvolnily kritéria způsobilosti a zvýšily nároky. Dále znovu zavedly trvalý 13. důchod, který byl v roce 2012 zrušen. Oba tyto kroky povedou ke zmenšení relativního podílu sociálních dávek vyplácených mladým lidem a lidem v produktivním věku, u nichž je riziko chudoby mnohem větší než u důchodců.

Tempo zpětného výběru prostředků vynaložených na zdravotní péči se nedávno zlepšilo, výběr za rok 2018 právě probíhá (specifický závazek k polovině roku 2019). U ambulantně vydaných léčivých přípravků a léků, jež jsou v oběhu v lékárnách navázaných na státní zdravotní pojišťovnu, byl zpětný výběr dokončen zhruba z jedné třetiny, u soukromé péče částka za rok 2018 zatím nebyla vyčíslena. V této oblasti také stále existují nahromaděné nedoplatky z minulých let. Ačkoliv výběr se zlepšil, objem nově vznikajících částek ke zpětnému výběru je vysoký a postupně narůstá na úroveň, která brzy může být neudržitelná. To podtrhuje skutečnost, že realizace strukturálních opatření zaměřených na omezení poptávky vyvolávané nabídkou musí být důslednější. V tomto ohledu jdou některá nedávná opatření, včetně změny mechanismu přeceňování léčivých přípravků špatným směrem, a mohou zhoršit nerovnováhu ve sdílení zátěže veřejným sektorem a soukromými společnostmi.

Zavádění primární zdravotní péče pokračuje, ale pomalu a s výraznými rozdíly mezi různými částmi země. Svůj závazek, že do konce roku 2018 bude otevřeno nejméně 120 jednotek primární zdravotní péče, řecké orgány splnily, a od té doby plánovaný počet dokonce překročily na 124 jednotek. Širší zavádění primární zdravotní péče je nicméně pomalé a v rámci země zastoupené nerovnoměrně, což je částečně způsobeno problémy s náborem praktických lékařů.

Centralizované zadávání veřejných zakázek v oblasti zdravotní péče postupuje pomalu, nedostatek personálu se promítá do stále ještě omezené kapacity vypisovat nová zadávací řízení. K tomu, aby byl orgán pro centralizované zadávání veřejných zakázek v oblasti zdravotní péče schopen fungovat efektivně a systematicky realizovat úspory, které má centrální zadávání přinášet, je nezbytné, aby dosáhl potřebného minimálního počtu zaměstnanců.

V oblasti sociální péče byl zaveden nový příspěvek na nájemní bydlení, který řecký systém sociálního zabezpečení ještě více zefektivnil. S cílem zmírnit příliš vysoké náklady na bydlení se nízkopříjmovým domácnostem vyplácí testovaný příspěvek na nájemné za hlavní bydliště. Ke konci dubna 2019 bylo přijato přibližně 240 000 žádostí odpovídajících zhruba 630 000 osobám (téměř 6 % obyvatel Řecka), což odpovídá očekáváním.

Reforma systému dávek pro zdravotně postižené pokračuje, byť se značným zpožděním. Po celé zemi se postupně zavádějí modernější a jednodušší procesy. V návaznosti na pilotní projekt, který technicky podpořila Světová banka, bude vyvinut nový způsob stanovování zdravotního postižení na základě jak lékařského, tak funkčního posudku (jeho zavedení je jedním ze specifických závazků do poloviny roku 2019). Vzhledem k administrativním prodávám bude vyhodnocení pilotního projektu pravděpodobně dokončeno až ke konci roku, což znamená, že jej bude možné uzavřít až v roce 2020. Měl by se definovat nový podrobný harmonogram včetně dílčích kroků a konečného termínu přijetí.

Systém dávek sociální solidarity vyžívá. V prvních čtyřech měsících roku 2019 byly ze systému vyplaceny dávky zhruba 270 000 domácnostem (zahrnujících přibližně 500 000 osob); roční výdaje dosáhly zhruba 680 milionů EUR. To je o něco méně než v minulém roce a pravděpodobně to odráží efektivnější kontroly i kontroly způsobilosti spolu s obecným zlepšováním ekonomické a sociální situace. Současně pokračuje realizace druhého a třetího pilíře systému dávek sociální solidarity (specifický závazek ke konci roku 2019). V případě druhého pilíře (sociální začleňování) byla s podporou Evropského sociálního fondu po celé zemi zřízena síť komunitních center, čímž se rozšířilo koordinované poskytování sociálních služeb na místní úrovni. V rámci třetího pilíře (integrace do trhu práce) zaujímají orgány k tvorbě a správě aktivní politiky na trhu práce systematictější přístup, který momentálně testují jako součást pilotního projektu.

POLITIKY FINANČNÍHO SEKTORU

Stav finančního sektoru je i nadále problematický, ke zlepšení dochází jen velmi pomalu a stále je značně zranitelný. Pozitivní je skutečnost, že likvidita řeckých bank se opět zlepšila. Stále se spoléhají primárně na svou vlastní schopnost vytvářet kapitál, kterou ještě více oslabil nízká ziskovost způsobená špatnou kvalitou aktiv. Ačkoliv kapitálová pozice bankovního systému je obecně adekvátní, v průběhu roku 2018 se vlivem nízké ziskovosti a nedostatečné kvality aktiv mírně zhoršila. Odložené daňové úlevy však i nadále tvoří značnou část kmenového kapitálu tier 1. Objem úvěrů v selhání navzdory klesající tendenci zůstává vysoký: ke konci roku 2018 činil 81,8 miliardy EUR oproti maximu 107,2 miliardy EUR v březnu 2016. Podíl úvěrů v selhání tak činí 45,4 %, což je o 1,8 procentního bodu méně než v předchozím roce. I přes dosavadní pokrok je třeba pracovat na tom, aby objem úvěrů v selhání klesal rychleji.

Pokračuje práce na několika iniciativách ke zpřísnění rámce pro řešení úvěrů v selhání, nicméně tempo realizace je nevyrovnané a jsou třeba další kroky. Konkrétněji:

- Elektronické aukce se postupně pořádají po celém území, ačkoli tempo zavádění poněkud zpomaluje. I tak je velká část aukcí (podle údajů řeckých orgánů v prvním čtvrtletí roku 2019 přibližně dvě třetiny) zrušena, pozastavena nebo neúspěšná. Tyto problémy se zatím nijak neřeší. Orgány společně s Asociací řeckých bank (její zpráva má vyjít v září 2019) momentálně posuzují možné zneužití řízení a v kontextu probíhajícího přezkumu implementace řeckého občanského soudního řádu by měla být zavedena nápravná opatření.
- Postupné zpracovávání nahromaděných nevyřešených případů týkajících se platební neschopnosti domácností má oproti plánu značné zpoždění. Probíhá sběr a zpracování dat o řešení nevyřízených soudních případů týkajících se platební neschopnosti domácností; jakmile budou sběr a zpracování dokončeny, budou orgány moci do konce června 2019 vypracovat revidovaný akční plán, přičemž nový mechanismus ochrany hlavního bydliště by měl být zohledněn později během roku. Předběžná data ukazují, že ačkoliv orgány ve své orientační trajektorii počítaly s poklesem počtu případů, došlo v prvním čtvrtletí roku 2019 k nárůstu. Proto mají-li být nahromaděné nevyřízené případy do roku 2021 zcela vyřešeny, musí se kapacita na jejich vyřizování zlepšit.
- Poté, co byla schválena primární a sekundární legislativa zřizující nový systém ochrany způsobilého hlavního bydliště, který má podpořit restrukturalizaci úvěrů v selhání, byly zahájeny a pokračují technické práce na elektronické platformě. Vzhledem ke komplexnosti procesu bylo nutné přehodnotit původní časový plán a platforma by nyní měla být funkční nejpozději od konce července 2019. To by nemělo ovlivnit plánované datum ukončení provozu systému ke konci roku 2019, ačkoliv to může mít negativní dopad na vymáhací řízení v druhém a třetím čtvrtletí roku 2019. Co se týká požadovaného schválení státní podpory pro tento ochranný rámec ze strany Komise, chystají se řecké orgány v nejbližší době podat oficiální žádost. Důležitým aspektem, který zbývá dořešit, má-li být nový rámec pro řešení úvěrů v selhání efektivní, je včasné prodloužení daňového režimu odpisů, který koncem roku 2018 vypršel.
- Řecké orgány se v rámci druhé zprávy o posíleném dohledu zavázaly, že v následujících měsících harmonizují a zdokonalí režimy platební neschopnosti a úpadku, přičemž k tomu zaujmou celostní přístup. Navrhly, že úkolu by se mohl zhostit buď výbor pro přípravu právních předpisů, nebo pracovní skupina. Zavázaly se, že konkrétnější návrh předloží v brzké době, ačkoliv zatím žádný návrh předložen nebyl.

- Pokračuje hodnocení implementace řeckého občanského soudního řádu po reformě a blíží se k dokončení fáze sběru dat.
- Řecké orgány oznámily, že proškolení soudců ve finančních záležitostech, zejména v oblasti platební neschopnosti domácností, pokročilo. Orgány rovněž pokračovaly ve jmenování úspěšných absolventů nedávno dokončeného výběrového řízení na pozice soudních úředníků.
- Využívání mechanismu mimosoudního vypořádání dluhu sice až do prvního čtvrtletí roku 2019 mírně stoupalo, nedávno přijaté změny tohoto legislativního rámce však budí obavy. Změnami se ještě více prodloužil nejzazší termín, do kterého lze dluh zařadit do restrukturalizace, a to již podruhé od přijetí zákona. Stanovení nejzazšího termínu je v mechanismu důležitým prvkem, jelikož odrazuje od strategicky plánovaného neplacení a pomáhá tak zabránit morálnímu hazardu.
- Objem uplatněných státních záruk za úvěry je vysoký, a tempo zpracování žádostí je proto pomalé a velká část z nich je zamítnuta. Akční plán, který orgány přijaly v březnu 2019, zatím běží, ale neumožňuje, aby byly vyžádané záruky vypořádány v plné výši v přiměřené lhůtě. Zvažují se další opatření, která by problém vypořádávání pomohla řešit, zejména nábor dočasného personálu.
- S řešením úvěrů v selhání by mohly pomoci i takové nástroje, jako jsou dobře koncipované systémové iniciativy. Možná politická řešení, jež by mohla všem bankám pomoci objem úvěrů v selhání rychle snížit, je třeba ještě řádně posoudit. Pokračuje práce na programu ochrany aktiv, nicméně zvažování možnosti, že by jeho součástí byla společnost spravující aktiva, nijak nepokročilo.

Status Řeckého fondu finanční stability zůstane v souladu se závazky Řecka předloženými Euroskupině nezměněn a fond bude pokračovat v plnění svého konečného cíle, tedy reprivatizaci svých podílů v bankách systémového významu v následujících letech. Možnost zapojení orgánů do konečné fáze strategie fondu – odprodeje – je stále předmětem jednání. Osoby nominované na volná místa ve výkonné radě (včetně zástupce výkonného ředitele) a v generální radě fondu byly začátkem května 2019 konečně jmenovány do funkce.

TRH PRÁCE

Řecké orgány pokračují v monitorování trhu práce a vývoje mezd a plánují zpětně vyhodnotit nedávné zvýšení minimální mzdy. Ministerstvo práce pro ten účel vyvíjí na základě administrativních údajů odpovídající nástroj. Podle předběžných dat zaměstnanost v soukromém sektoru v prvních měsících po zvýšení minimální mzdy (únor–duben 2019) výrazně rostla – počet zaregistrovaných smluv významně stoupl. Přesněji odhadnout dopady nedávných změn politiky by mělo být možné s využitím a zahrnutím dalších zdrojů dat. Světová banka by měla začít poskytovat technickou podporu v červnu 2019.

Akční plán boje proti nehlášené práci postupuje hladce. V roce 2018 bylo ve srovnání s předchozím rokem provedeno více inspekcí a jejich výsledky jsou pozitivní: výskyt nehlášené práce ve vysoce rizikových sektorech trvale klesá.

V květnu 2019 byla schválena nová právní úprava propouštění (podle níž je propuštění bez „oprávněného důvodu“ neplatné). Podle řeckých orgánů by tato úprava neměla stávající předpisy nijak zásadně změnit, neboť právo zaměstnance nebýt propuštěn bez „oprávněného důvodu“ bylo do právního systému Řecka zavedeno již ratifikací revidované Evropské sociální charty v roce 2016. Do jaké míry nová právní úprava, jejímž účelem je podle řeckých orgánů větší právní srozumitelnost, ovlivní celkový počet propuštěných, povede k většímu počtu soudních sporů (protože vzroste počet soudně napadených rozhodnutí o propuštění) a/nebo ke zlepšení projednávání takových případů u soudu, se teprve ukáže.

Vzdělávací systém Řecka čelí dlouhodobým problémům. Patří k nim neadekvátní přidělování prostředků, nedostatečná autonomie, špatné výsledky vzdělávání, nesoulad mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi a nedostatky v řízení vysokoškolských institucí. Jelikož chybí komplexní předběžná analýza situace, není jasné, jak současná politika povyšování technických vzdělávacích institucí na univerzity pomůže fragmentované vysokoškolské vzdělávání zlepšit nebo je více přizpůsobit potřebám trhu práce. V tomto ohledu připomínáme

zprávu OECD z roku 2018 věnovanou Řecku⁽⁷⁾, v níž jsou uvedena konkrétní doporučení, jak systém zkvalitnit a zefektivnit.

VÝROBKOVÉ TRHY A KONKURENCESCHOPNOST

Navzdory pokroku v minulých letech se Řecko stále potýká se značnými potížemi s konkurenceschopností. Dokládá to jeho stagnace či dokonce mírně horší výsledky v řadě široce používaných měření konkurenceschopnosti (například žebříčku Světové banky *Doing Business*)⁽⁸⁾. Lepší podnikatelské prostředí by pomohlo řešit i strukturální složku nevýrazného růstu produktivity, neboť by zmírnilo investiční mezeru způsobenou krizí, emigraci kvalifikované pracovní síly a stále vysokou dlouhodobou nezaměstnanost.

Má-li být splněn plán řeckých orgánů dosáhnout do roku 2025 poměru exportu k HDP ve výši 50 %, je potřeba na podpoře exportu více pracovat. Realizace dvou souvisejících akčních plánů probíhá různým tempem. Pozornost by se měla zaměřit na rozšíření vývozní základny a na zlepšení proexportního charakteru řecké ekonomiky jako takové. Další kroky jsou potřeba i v případě odstraňování zbytečných procedurálních překážek obchodu a otevírání ekonomiky, mimo jiné dalším zjednodušováním celního řízení s technickou podporou Útvaru na podporu strukturální reformy Komise.

Na reformě udělování investičních licencí se intenzivně pracuje. I přes zpoždění v určitých oblastech se zdá, že reforma obecně probíhá podle plánovaného harmonogramu specifických závazků týkajících se investičních licencí na další roky (systém ICT, rámcový předpis o inspekcích, další zjednodušování, reforma klasifikace obtěžování). Ačkoliv další snaha o dokončení reformních závazků je vítána, zůstává otázkou, zda jsou současné kontrolní mechanismy dostatečné k tomu, aby dosažené změny politiky nebyly zvráceny. Má-li být zaručena integrita dosud realizovaných reforem a jejich dokončení v budoucnu, musí se všechny zainteresované subjekty v tomto směru více angažovat.

Je důležité posoudit skutečný dopad reforem výrobních trhů zavedených v posledních letech, aby bylo možné je doladit a případně prohloubit. Z posouzení dopadu reforem týkajících se lékáren, volně prodejných léčivých přípravků a nedělní otevírací doby maloobchodních prodejen, které provedlo Centrum pro plánování a ekonomický výzkum, vyplývá, že reformy mají již nyní pozitivní dopad na konkurenceschopnost a tvorbu pracovních míst. V září 2019 předloží Centrum pro plánování a ekonomický výzkum aktualizované posouzení dopadu těchto reforem a posoudí dopad dřívějších reforem na inženýry (včetně státních zaměstnanců), právníky a soukromé kliniky.

Projekt katastru v uplynulých měsících opět pokročil. Komise se rozhodla spolufinancovat poslední soubor smluv ze strukturálních fondů (částkou přibližně 84 milionů EUR) a nabídla technickou pomoc⁽⁹⁾. Současné kolo přiznávání majetku po celé zemi probíhá uspokojivě, byla zřízena elektronická platforma a v celém Řecku funguje značný počet katastrálních úřadů. Zřízení budoucího institucionálního rámce katastru ovšem postupuje méně uspokojivě a vláda se zavázala posílit tým realizující přechod pod novou agenturu a připravit podrobný plán integrace hypotečních úřadů, aby dodržela termíny stanovené v konzultaci se Světovou bankou.

Příprava lesních map (závazek k polovině roku 2019) by měla být dokončena včas. V květnu 2019 byly dány ke konzultaci mapy lesů pokrývající 55 % území, z toho mapy 41 % území již byly schváleny; do července 2019 budou vytvořeny mapy k 98 % území. Zbývající 2 % map lesů v zemi byla zadána v květnu 2019 a budou dokončena nejpozději v únoru 2020. Státní rada ve svém nedávném rozhodnutí vyslovila obavy ohledně dočasného vyloučení „shluků staveb“ z lesních map. Aby obavy státní rady rozptýlily a zabránily případnému vlivu na včasné dokončení map, hodljají orgány urychleně přijmout odpovídající legislativu.

⁽⁷⁾ *Education for a Bright Future in Greece*, OECD, duben 2018.

⁽⁸⁾ Problémy, kterým podnikatelské prostředí v Řecku čelí, byly předmětem diskuze na konferenci k evropskému semestru pořádané Evropskou komisí ve spolupráci s řeckým ekonomickým institutem IOBE v Aténách v březnu 2019. https://ec.europa.eu/info/events/integrating-greece-european-semester-policy-framework-2019-mar-20_en

⁽⁹⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise C(2019) 299 ze dne 23. ledna 2019 o schválení finančního příspěvku na velký projekt „Sestavení předběžných katastrálních map a vytvoření katastrální databáze k veřejné prezentaci v oblastech katastrálních průzkumů 4. generace“ vybraný jako součást operačního programu „Konkurenceschopnost, podnikání a inovace“ v Řecku.

Reforma trhu s energií v posledních několika měsících značně zpomalila. Odprodej hnědouhelných elektráren společnosti PPC (zpožděný specifický závazek ke konci roku 2018) byl poté, co v prvním termínu nebyly schváleny žádné nabídky, obnoven. Byl dohodnut nový harmonogram s uzávěrkou do konce června 2019, která by měla zahrnovat i posudky o přiměřenosti transakční ceny případných nabídek. Po konzultaci s ministerstvem energetiky a životního prostředí se společnost PPC jednostranně rozhodla lhůtu řízení prodloužit do 15. července, takže uzávěrka se v dohodnutém termínu neuskuteční. Pokud jde o zavedení cílového modelu pro trh s elektřinou (specifický závazek do poloviny roku 2019), zdá se v tomto okamžiku jasné, že ačkoliv řecké orgány podnikly určité počáteční kroky, vyrovnávací, denní a vnitrodenní trhy, jejichž spuštění je už tak zpožděné oproti původně plánovanému termínu v dubnu 2019, nebudou otevřeny dříve než v roce 2020. Zpoždění budou mít dominový efekt na propojování řeckého trhu s trhy sousední Itálie a Bulharska. Aukce elektřiny v rámci NOME mezitím pokračovaly v alokovaných objemech a vlivem zpožděného odprodeje hnědouhelných elektráren nebyl aktivován plánovaný korekční mechanismus. Pozitivní je, že tržní podíl PPC pomalu klesá – v březnu 2019 byl pod 77 %, zatímco v době vypracování poslední zprávy o posíleném dohledu byl na úrovni 80 %, ačkoliv stále zaostává za původním cílem programu, podle něhož by měl do roku 2020 klesnout na méně než 50 %. Podle nedávno zveřejněných finančních výsledků PPC za rok 2018 společnosti výrazně klesla ziskovost a problémy s peněžními toky se zhoršily, což znamená, že je nutné přistoupit k ráznému řešení strukturálních problémů včetně cenové politiky a inkasa nedoplatků. Reforma trhu se zemním plynem pokročila – byl dokončen prodej provozovatele přenosové soustavy DESFA a rozdělení dodavatele plynu DEPA na obchodní a infrastrukturní divizi, s tím, že v souladu s požadavky na oddělení provozovatelů přenosových soustav a dodavatelů se začne připravovat dohodnutá privatizace. Účet obnovitelných zdrojů energie zůstal v přebytku, ale problémy s peněžními toky, které se dotýkají producentů energie z obnovitelných zdrojů, přetrvávají.

ŘECKÁ SPOLEČNOST PRO MAJETEK A ÚČASTI (HCAP) A PRIVATIZACE

Řecko se v červnu 2018 svým evropským partnerům zavázalo, že dokončí důležitou práci HCAP. Společnost HCAP v rámci jediné institucionální struktury sdružuje významná portfolia aktiv a podílů ve státních podnicích. Euroskupina ve svém prohlášení z června 2018 počítá s tím, že se plán HCAP bude realizovat průběžně. Kromě toho se řecké orgány zavázaly dokončit do poloviny roku 2019 přezkum a případnou výměnu členů správní rady ve všech státem vlastněných podnicích. Realizace strategického plánu probíhá podle harmonogramu a přezkum správních rad postupuje dobře. K dnešnímu dni jmenovala HCAP 39 členů správní rady (jak s výkonnou mocí, tak bez výkonné pravomoci) ve svých přímých i dalších dceřiných společnostech. Přesto je třeba zajistit, aby byli odborní členové rady řádně odměňováni, má-li se proces udržet a být efektivní i do budoucna.

Zdokonalování správy a řízení státem vlastněných společností spadajících pod HCAP také pokročilo. Implementace koordinačního mechanismu řídicího interakci mezi orgány a HCAP ohledně mandátů a cílů státem vlastněných společností spadajících pod HCAP již byla zahájena a u prvních čtyř společností se již dokonce dostala do pokročilé fáze. Nedávno přijatá legislativa a kroky podniknuté v určitých sektorech (např. týkajících se regionálních letišť) by se však podle všeho mohly překrývat s funkcí koordinačního mechanismu nebo mít dopad na práva HCAP k určitým aktivům, jež na ni byla převedena, což by se mělo napravit a do budoucna by toto riziko mělo být eliminováno.

Realizace plánu rozvoje aktiv je klíčová pro stimulaci investic soukromého sektoru, větší efektivitu a získávání finančních prostředků pro stát. Řecké orgány předložily Euroskupině v červnu 2018 specifický závazek realizovat plán rozvoje aktiv, každých šest měsíců jej aktualizovat a v souvislosti s tím dokončit do poloviny roku 2019 transakce týkající se přístaviště v Alimos a společnosti Hellenic Petroleum. Další závazky byly předloženy s termínem plnění do konce roku 2019 a později. Dále transakce spojená s projektem Hellinikon (výstavba na místě bývalého aténské mezinárodního letiště, specifický závazek do konce roku 2018) sice významně pokročila, ale dokončena vzhledem ke své komplexnosti nebyla. Orgány se v souvislosti s projektem Hellinikon i nadále snaží dokončit přípravu podmínek, aby bylo možné podíl převést na zvoleného investora. Pokud orgány v aktivních přípravách nepoleví, mohla by se transakce finančně uzavřít v příštích měsících.

Transakce v plánu rozvoje aktiv, které měly být dokončeny v roce 2019 (specifické závazky k polovině a konci roku 2019), mají zpoždění a pokrok menších transakcí vyrovnává zpoždění jiných. Současnou situaci lze shrnout následovně:

- Přístaviště v Alimos: V dubnu 2019 byl v elektronické aukci vybrán vítězný uchazeč. Dosavadní pokrok je uspokojivý, ale neočekává se, že by transakce byla finančně uzavřena dřív než ve čtvrtém čtvrtletí roku 2019.
- Hellenic Petroleum (HELPE): Transakce má zpoždění, neboť ke společnému prodeji nebyly předloženy žádné závazné nabídky. S řeckými orgány byla uzavřena dohoda, kterou řecký privatizační fond TAIPED získal technický mandát k posouzení všech dostupných možností, jak transakci uzavřít.
- Prodej 30% podílu v Aténském mezinárodním letišti (AIA): Transakce je momentálně pozastavena kvůli sporům mezi řeckými orgány a společností AviAlliance (držící v AIA 40% podíl) ohledně řídicích práv, jež budou s 30% podílem po jeho prodeji spojena. Řecké orgány se zavázaly, že se pokusí problém okamžitě vyřešit, aby mohlo být nabídkové řízení na prodej 30% podílu v AIA zahájeno do konce června 2019.
- DEPA – státní plynárenská společnost: V příštích týdnech by měla být vyhlášena výzva k vyjádření zájmu o koupi 50 % a jedné akcie v obchodní divizi DEPA, jež by měla odpovídat podmínkám, na nichž se řecké a evropské orgány dohodly.
- Egnatia: Transakce zahrnuje udělení dlouhodobé koncese k provozu a údržbě dálnice a jejích tří vertikálních os. V lednu 2019 řecké orgány souhlasily s podniknutím několika opatření, jež by přetrvávající překážky bránící udělení koncese odstranily. Většina dohodnutých očekávaných opatření byla uskutečněna v souladu s technickou proveditelností. Je naprosto nezbytné, aby orgány dokončily všechna zbývající opatření potřebná k tomu, aby mohly být podány závazné nabídky.
- Regionální námořní přístavy: O provozování určitých a/nebo kombinovaných přístavních činností či služeb v přístavech Alexandroupolis a Kavala (specifické závazky ke konci roku 2019) a Igoumenitsa a Kerkyra (specifické závazky k polovině roku 2021) formou subkoncesí je mezi investory značný zájem. K vyjádření zájmu ohledně přístavů je nicméně nutné, aby bylo nejdříve vydáno společné ministerské rozhodnutí, v němž budou uvedeny konkrétní činnosti, na něž se bude subkoncese vztahovat, a také poplatky subkoncesionářů příslušným přístavním orgánům.

VEŘEJNÁ SPRÁVA A JUSTICE

Plnění specifických závazků k polovině roku 2019 v oblasti reformy veřejného sektoru obecně pokročilo.

Ve věci přípravy nezávislého posouzení zpožděného výběrového řízení na pozice administrativních tajemníků si řecké orgány vyžádaly technickou podporu Komise a konečný posudek se očekává v červnu 2019, návazná opatření poté nejpozději v září 2019. Tempo jmenování administrativních tajemníků je nicméně stále velmi pomalé. Výběrové řízení na všech 90 pozic generálního ředitele bylo dokončeno a jedna třetina generálních ředitelů již byla jmenována (zbytek by měl být jmenován do konce července). Nábor vedoucích oddělení by měl být zahájen do konce června a dokončen do října. Třetí cyklus mobility, který byl spuštěn v srpnu 2018, pokračuje. Proces sice má určité zpoždění a je potřeba odstranit určité nedostatky, avšak postupný nárůst počtu subjektů a přihlášek v každém dalším cyklu je vítaným signálem, že veřejný sektor reformu veřejné správy přijal za svou. Hodnocení výkonnosti za rok 2018 by mělo být dokončeno včas.

Pokračuje také zavádění integrovaného systému řízení lidských zdrojů a do konce roku 2019 by mělo být dokončeno. Konkrétně již 745 (zhruba polovina) vládních subjektů dokončilo digitální organizační schéma a téměř 135 000 popisů náplně práce (tj. k přibližně 70 % všech pracovních pozic). Jakmile bude tento proces dokončen, nabídne základní prvky integrovaného systému řízení lidských zdrojů.

Zefektivňování systému klasifikace pracovních míst tak, aby byl propojen s funkcemi uváděnými v obecných popisech náplně práce, pokročilo jen do určité míry. První jednání mezirezortní pracovní skupiny v květnu bylo sice vítaným prvním krokem, plán by ovšem bylo dobré realizovat rychleji, a to i s plným využitím poskytnuté technické pomoci.

Právní kodifikace přijetím zákona posilujícího pravomoci Ústředního výboru pro kodifikaci pokročila, nicméně práce na mezirezortní koordinaci stagnují. Způsob, jakým má proces právní kodifikace a přidělování rolí probíhat, včetně koordinace mezi Ústředním výborem pro kodifikaci a ministerstvy, je důležité jasně

nadefinovat. Byla zahájena technická příprava jednotného zákoníku práce a navazujících předpisů (jeden ze specifických závazků do poloviny roku 2020), ovšem zatím bez konkrétních výsledků. Pokud jde o mezirezortní koordinaci, od přijetí mezirezortní příručky v červnu 2018 nebyly ohlášeny žádné konkrétní výsledky a očekává se, že než bude vypracována další zpráva o posíleném dohledu, budou včas předloženy aktuální informace o již zahájených i plánovaných opatřeních.

Množství náborů do veřejného sektoru evropské orgány stále pozorně sledují. Zdá se, že náborový plán jak na rok 2019, tak na roky 2020–2022, tak jak je obsažen ve střednědobé fiskální strategii z roku 2018, pravidlo, podle něhož lze na každého státního zaměstnance, jehož pracovní poměr skončí, přijmout jednoho nového („one-in-one-out“) dodržuje, ačkoliv u dočasných zaměstnanců nastavený strop v roce 2018 dodržen nebyl. Odhaduje se, že k zachování celkového rozměru veřejného sektoru bude nutné počet dočasných zaměstnanců v roce 2019 snížit zhruba o 1 550 osob. Pokud jde o efektivní sledování, dohodnuté kroky k lepšímu reportování výsledků sčítání osob zatím podniknuty nebyly a aktuální počty zaměstnanců za rok 2019 budou na internetové stránce o sčítání teprve zveřejněny.

Nedávno schválená platová ustanovení jsou riziková z hlediska jednotných platových tabulek a k dokončení reformy stále chybí několik rozhodnutí. Skutečné fiskální náklady spojené s nedávnými rozhodnutími rozšířit „osobní diference“ na některá ministerstva jsou sice nízké, ale mohou z nich plynout strukturální problémy a fiskální rizika, neboť o obdobná platová ustanovení mohou začít usilovat i další ministerstva. Pokud se zvláštní platová ustanovení a úpravy přijímacího řízení stálých zaměstnanců zvažují i pro nezávislé orgány, bylo by vhodnější, aby byly součástí systematického přístupu a nikoliv *ad hoc* výjimky ze současného právního rámce.

Řecké orgány pokračují v přípravách druhé fáze integrovaného systému správy soudních případů, který byl letos spuštěn a jehož dokončení je naplánováno do poloviny roku 2020. S tím souvisí i zadávací řízení na systém elektronického podávání právních dokumentů soudům (specifický závazek do poloviny roku 2019) a vedení veřejných konzultací o návrzích dokumentů k nabídkovému řízení k projektům druhé fáze, jež mají být brzy dokončeny. Zavádění elektronických soudních podání (soudních příkazů) i díky právní a technické podpoře pokračuje a u řady soudů je již k dispozici.

Práce v oblasti boje proti korupci pokračují v čele s Generálním sekretariátem pro boj proti korupci. Sekretariát podporuje řadu právních iniciativ, jež hodlá předložit parlamentu. Týkají se whistleblowingu, interního auditu a pravomocí sekretariátu. Zejména zákon o interním auditu má být přijat již brzy, ještě předtím, než začnou fungovat nově zvolené orgány místní správy. Orgány se rovněž zavázaly, že urychlí zavádění koordinačního mechanismu pro korupční případy, ačkoliv žádných konkrétních výsledků v tomto vykazovaném období dosaženo nebylo.

Komise nadále sleduje vývoj soudního řízení s členy výboru odborníků privatizačního fondu TAIPED a bývalým předsedou představenstva a vysokými úředníky řeckého statistického úřadu ELSTAT. V případě bývalého předsedy ELSTATu A. Georgiou, obviněného v souvislosti s fiskálními statistikami, aténský odvolací soud rozhodl v jeho prospěch. Rozhodnutí bylo zveřejněno 8. března 2019. Žalobce nejvyššího soudu se neodvolal, rozhodnutí je platné a žaloba ve věci nadměrného schodku byla s konečnou platností zamítnuta. To je velice pozitivní výsledek. Pokud jde o další otevřené případy, stížnost podaná panem Georgiou pro pomluvu má být soudem projednána v květnu 2019. Ve věci výboru odborníků došlo od poslední zprávy o posíleném dohledu k pozitivnímu vývoji – senát aténské odvolacího soudu vydal osvobozující rozsudek (zatím nezveřejněný). Komise bude obě řízení i nadále pozorně sledovat a jejich vývoj zahrne do zpráv o posíleném dohledu.

CELKOVÉ HODNOCENÍ PLNĚNÍ REFORMNÍCH ZÁVAZKŮ

Řecko se z hlediska politických rozhodnutí nutných k trvalému a dlouhodobému hospodářskému oživení nachází na důležité křižovatce. Od skončení programu ESM v srpnu 2018 si Řecko vede poměrně dobře. Udrželo reálný růst a tvorbu pracovních míst a v roce 2018 opět překročilo plánovaný primární přebytek. Splnění specifických reformních závazků do konce roku 2018, byť s určitým zpožděním, umožnilo přijmout v dubnu 2019 další dluhová opatření v hodnotě 970 milionů EUR. Řecko také znovu získává přístup na trh a dostalo se mu lepšího hodnocení ratingových agentur. Určité významné následky krize nicméně přetrvávají, což se projevuje ve vysoké míře veřejného zadlužení, objemu úvěrů v selhání a nezaměstnanosti. Zmírňování této

nerovnováhy si vyžádá řadu let důsledného provádění institucionálních a strukturálních reforem zavedených v posledních letech s cílem modernizovat jak ekonomiku, tak stát, a rovněž řadu let hospodářského růstu.

V posledních měsících tempo reforem zpomalilo a u některých opatření není zaručeno, že budou v souladu se závazky danými evropským partnerům. Ačkoliv v několika málo oblastech politiky reformy pokračují (např. řešení problémů s katastrem, projekt Hellinikon), u většiny z patnácti specifických závazků s termínem plnění k polovině roku 2019 hrozí, že nebudou splněny včas. V některých případech, například u reformy sociálního zabezpečení (posouzení zdravotního postižení), veřejné správy (jmenování administrativních tajemníků) a energetiky (zavedení cílového modelu), hrozí, že prodloužení bude v řádu měsíců. Komise také zdůrazňuje, že je důležité, aby řecké orgány podnikly kroky, aby probíhající privatizační nabídková řízení (mj. HELPE, Egnatia, Aténské mezinárodní letiště) mohla v druhé polovině roku 2019 hladce pokračovat.

Z prognóz evropských orgánů vyplývá, že po přijetí fiskálních opatření v květnu 2019 existuje riziko, že dohodnutý primární přebytek ve výši 3,5 % HDP v roce 2019 a později ani střednědobý rozpočtový cíl v roce 2020 nebudou dodrženy. Obavy budí kvalita nedávných fiskálních opatření, neboť snahou je, aby byly veřejné finance více prorůstové a aby sociální výdaje směřovaly více k chudobou nejohroženějším sociálním skupinám.

VEŘEJNÉ FINANCOVÁNÍ

Po úspěšné lednové emisi dluhopisů vstoupilo Řecko na trhy podruhé v březnu 2019. Agentura pro řízení veřejného dluhu využila zlepšující se tržní prostředí a zvýšení ratingu a poprvé od roku 2010 vydala emisi desetiletých státních dluhopisů s výnosem pro investory (*re-offer yield*) 3,9 %; díky vysoké poptávce tak získala 2,5 miliardy EUR. Výnosové spready Řecka se od té doby v dubnu ještě zlepšily: rozpětí vůči německým desetiletým vládním dluhopisům dosáhlo v průměru 340 procentních bodů. V poslední době se však řecké dluhopisy ocitly pod tlakem, zejména poté, co byla 7. května ohlášena nová fiskální opatření. Státní hotovostní rezervy byly ke konci března vysoké: činily 24,3 miliardy EUR; i s rezervami vládních subjektů na jediném účtu státní pokladny pak 33,7 miliardy EUR.

Z technické aktualizace analýzy udržitelnosti dluhu vyplývá, že hodnocení udržitelnosti řeckého dluhu se víceméně nezměnilo. V základním scénáři se dluh nadále snižuje, i když až do roku 2048 zůstává nad úrovní 100 % HDP. Hrubé potřeby financování se budou až do roku 2032 držet kolem 10 % HDP a ke konci prognózovaného období zůstanou kolem 17 % HDP. Nedávná fiskální opatření nelze zatím do analýzy udržitelnosti dluhu v plné míře promítnout, neboť je třeba zanalyzovat jejich dopad na růst a také získat jasnější přehled o směřování politik ve střednědobém horizontu. Nicméně politiky, které negativně ovlivňují přebytek primární bilance a růstový potenciál, budou mít negativní vliv i na trajektorii dluhu.